

DSA - elever i Tipoldemors skole

Af Margit Ledet, FGU- underviser

Dansk som andetsprogs eleverne på FGU Vendsyssel arbejder både med at tilegne sig det danske sprog og de kulturelle normer, derfor har de deltaget i Tipoldemors skole på Historisk Museum i Hjørring.

Dansk som andetsprog i FGU består af to aspekter – fagets egen faglighed og den praksis, der kan arbejdes med i faget.

”Det særlige for dansk som andetsprog i FGU er samspillet mellem disse to aspekter, og formålet med undervisningen er dobbelt. Eleven tilegner sig de faglige elementer i faget og bliver i stand til at anvende disse i en konkret dagligdags eller erhvervmæssig kontekst”, forklarer dansk som andetsprogsunderviseren.

Eleverne har siden skolestart arbejdet med emnet Barndom og har i den forbindelse læst forskellige tekster. Derfor var det naturligt at kaste et blik tilbage på børns liv i år 1900 for igennem børnenes øjne at få et billede af forholdene i Danmark på den tid.

Jeg hedder Holger Friis

Materialet fra Skoletjenesten består af en beskrivelse af 30 navngivne børn, som har levet i Hjørring. Der er tale om børn fra alle samfundslag fra amtmandens datter til

pigen fra fattiggården.

Alle elever fik tildelt et barn fra år 1900, og i klassen har de arbejdet med at lære barnet at kende, således at de var Holger Friis eller Ane Nielsen i Tipoldemors skole. Gennem de forskellige børneportrætter oplevede eleverne den store forskel, der var mellem rig og fattig.

Lone Venderby fra Skoletjenesten

Lone Venderby fra skoletjenesten fortæller følgende: ”Jeg var på forhånd meget spændt på, hvordan det ville fungere at have besøg af voksne elever i tipoldemors skole, men alle gik til opgaven med stor entusiasme. Det var tydeligt, at alle på forhånd havde øvet sig i den rolle, de skulle udfylde på dagen og vi fandt ud af, at en tur i den gamle skolestue, der skal ligne en typisk undervisningssituation fra år 1900, faktisk mindede nogle af eleverne om den skoleform, de havde mødt i fx Syrien eller Afrika. Derfor endte dagen også med at blive ganske lærerig for mig”.

Hjælp fra PGU Basis

Ligesom eleverne fik en rolle, havde lærerne også en anden rolle den dag. De var lærerinder og kunne naturligvis ikke møde op i jeans, men måtte have rigtige kjoler, som passede til tiden.

Heldigvis har FGU et værksted på Hirtshalsvej, hvor

eleverne Cecilie og Tatiana tog del i opgaven. Der blev taget mål og syet, så lærerinderne kunne se standsmæssige ud.

Fotograferne

Vores to fotografer, Mille og Marietta, kommer fra PGU Medie og kommunikation, hvor de til daglig dygtiggør sig indenfor foto og medier.

Skoletjenesten og fru Venderby

Eleverne mødtes med Lone Venderby ved museets skolestue og den første oplevelse var en gåtur til nogle af de steder, hvor børnene fra dengang havde

boet. Her fortalte eleverne så ud fra det barn, som de var. Lone Venderby fortalte om livet i Hjørring og om børns rettigheder i år 1900. Et af børnene, Knuth Becker, blev i en alder af 8 år straffet først med slag og derefter lukket inde i et rum i 14 dage.

Skolestuen

Tilbage i skolestuen blev der serveret fedtemadder, og så kunne undervisningen begynde. De rige børn sad på de forreste

pladser og de fattige bag i klassen.

Første fag var dansk, og eleverne læste i kor, derefter var der morgensang - I østen stiger solen op. Så kom der en virkelig udfordring for eleverne, nemlig at skrive skråskrift først med blyant og derefter med pen og blæk. Skoledagen sluttede med hovedregning med hjælpemidler som tavle og griffel.

Skolen i 1900 set med nutidens øjne

På skolen fortæller elever om dagens undervisning. Rahel siger, ”at det var en god dag, som gav nogle minder til skolen i vores hjemland”. Der var regler, som skulle følges. ”Vi skulle sidde med rank ryg og med armene ned langs siden”, tilføjer Kisanet.

”Vi lærte noget nyt om, hvordan børnene skulle opføre sig og hvilke regler, de skulle følge”, fortæller Samuel, der som Valdemar Friis læste op i dansktimen i tipoldemors skole.

Jorsen synes, at der var mere styr på det hele i skolen dengang. ”Vi skulle sidde stille og det

FGU Vendsyssel, skolen i Hjørring September 2021

er godt, for så kan vi bedre høre efter”, understreger Jorsen.

En anden elev, Sadaf, synes om reglen om, at de skal rejse sig op, når de vil sige noget. ”Det betyder, at de andre i klassen kigger på en og viser respekt. Hvis man er genert, er det også en god måde at arbejde med det på”, forklarer hun yderligere.

Tilbage til nutiden

Eleverne har efterfølgende arbejdet med at samle deres indtryk og den nye viden om børns liv i en skriftlig opgave, der har form som en dagbog.

